

paratoris, es celebrà la cerimònia de col·locació de la primera pedra, i en octubre del mateix any començaren les obres del que havia de resultar el més bell i el més sumptuós dels hospitals que actualment existeixen. Val a dir que els temps en què començaren les obres eren excepcionals i que excepcional, també, resultà l'escollir, per a realitzar la gegantina obra, aquell arquitecte eminentíssim, coneixedor a bastament dels importants i múltiples problemes de la higiene hospitalària, que es digué Lluís Domènech i Muntaner, gràcies a les inagotables activitats del qual anà desenrotllant-se el pla a seguir: l'execució d'un hospital exuberant de bel·leses i revelador dels més refinats principis del complex hospitalari moderníssim.

Va ésser en aquella primera època de construcció, en aquells temps en què l'obra obeïa a la decisió d'uns homes empesos per la obligació que sentien de dotar Barcelona d'un hospital model, sota la guia d'un capital a esmerçar i d'un pla prodigiós amb vistes a fer la casa de consol per al poble malalt desvalgut, que es construïren: I, l'edifici major d'Administració, direcció facultativa i serveis d'entrada; II, dos pavellons petits per reconeixement i observació de malalts; III, cinc pavellons-infermeries de semi-soterranis, planta baixa i un pis; IV, un pavelló-infermeria de semi-soterranis i dos pisos, i V, la casa d'operacions de cirurgia, amb les seves tres sales d'operacions i serveis annexes. En total, deu edificis o pavellons dels 48 continguts en el plànol general dels hospitals reunits de la Santa Creu i Sant Pau. La cabuda dels pavellons-infermeries de l'Hospital de Sant Pau és de 250 a 300 malalts: els terrenys utilitzables que li pertanyen tenen una extensió aproximada de 36.000 metres quadrats, poc menys de un milió de pams.

En abril de 1911 va acabar-se la construcció d'aquest Hospital. Les quantitats esmerçades del llegat Pau Gil, han estat: en terrenys, 647,178 pessetes, i en obres de totes classes, 2.189,025 pessetes. Demés, s'han costejat, del llegat Gil,

impostos de drets reials, plànols i altres despeses annexes de les liquidacions i adquisició de finques, amb un petit remanent en metàl·lic; ascendint en total la quantitat esmerçada, import del dit llegat Gil, a 2.910,794 pessetes.

Però aquesta, pel que ja s'ha esmentat, resultava una part petita del plànol total desenrotllat pel prestigiós arquitecte. I fou aleshores quan la il·lustre Junta administradora de l'Hospital de la Santa Creu, d'aquell nossocomi curull de fets, records i esperances, prengué possessió del que hi havia construït per a ampliar-ho, fins a la consecució del tan desitjat com necessari conjunt. Aquella Junta la composaven els molt il·lustres senyors canonges Jaume Almera i Comas i Francesc Muñoz Izquierdo i els il·lustres senyors Josep Puig d'Asprer i Joan Vidal Valls.

El lliurament de l'Hospital de Sant Pau a la il·lustre Administració de la Santa Creu es feu mitjançant escriptura pública, autoritzada pel notari En Pere Arnau i Ribas el 25 d'abril de 1913, atorgada pels senyors marmessors indicats i acceptada per la il·lustre Administració composta pels senyors que s'acaben d'esmentar. S'ha de tenir en compte, demés, que ja els terrenys de l'Hospital de Sant Pau varen ésser adquirits, a propòsit, junt als que ja posseïa l'Hospital de la Santa Creu, que, amb els camps de reserva i descomptant el terreny cedit per a carrers, té 88.090 metres quadrats, equivalents aproximadament a 2.330.000 pams quadrats, mancant-li adquirir per a completar el solar en la forma del plànol, uns 500.000 pams. Juntant aquesta extensió de terrenys a la que s'ha indicat pertanyent a l'Hospital de Sant Pau, resulta que els dos Hospitals reuniran un total de 145.470 metres quadrats, equivalents, aproximadament, a uns 3.850.000 pams quadrats. La planta dels hospitals ajuntats, afecta una forma rectangular, tenint gairebé iguals ambdues direccions, d'uns 400 metres de longitud i per fora d'elles queden parcel·les perllongades al llarg dels carrers de Cata-